

(National Interest, 18.9.2012)

Реакције Вашингтона на пораст антирежимских покрета у Северној Африци и на Блиском Истоку биле су врло различите. Амерички лидери се уопште нису устезали да подрже такозване про-демократске покрете у државама које су противнице САД. Како Обамина влада, тако и Конгрес су објавили оштре осуде диктаторских режима у Ирану, Либији и Сирији због гушења демократских тежњи сопствених народа, као и због зверског спречавања мирних (а многих баш и не тако мирних) демонстрација. У случају Либије, Америка и њени НАТО савезници отишли су даље од самих речи подршке побуњеницима и прешли на ваздушне ударе и пружање све неопходне помоћи како би помогли збацивање власти Моамера ел-Гадафија. Такав ток догађања изгледа све вероватнији и према режиму Башара ал-Асада у Сирији.

С друге стране, реаговање САД на покрете који су уперени против оних диктатура које су пријатељске према Америци било је потпуно другачије. Вашингтон се нећкао и оклевао да повуче подршку својим штићеницима нпр. у Тунису, Јемену и Египту. Слично оклевање се запажа и у односу на тињајући конфликт у Бахреину. Сада се гомилају оптужбе на рачун америчке хипокризије – јер Америка пружа подршку владарском дому, који је сунитски, а овај све више јача прогон политичких противника, који су већином шиити. Бахреинска влада се све убрзаније претвара у велику нелагодност Америци, па и могућу геополитичку главобољу – а то није ни мало безначајно, јер Бахреин је домицилна лука америчкој Петој флоти.

Бахреин је перфектни пион у сунитско-шиитској утакмици за доминацију на Средњем Истоку. Сунитска владарска кућа те мале острвске државе у Персијском заливу влада над скоро 70% шиита – а оштра дискриминација шиита се уочава у скоро свакој области живота. Техеран отворено подржава бахреинске шиите, док је [сунитска] Саудијска Арабија најважнији покровитељ краља Бахреина Хамада бин Исе ал Калифе.

Када су у бахреинској престоници, Манами, почетком 2011. избиле снажне антирежимске демонстрације, владине снаге безбедности су на то одговориле рафалима бојеве муниције, убивши неколико десетина демонстраната. Упркос том гушењу демонстрација, побуњеници би вероватно збацили бахреинску монархију да у марту 2011. није дошло до интервенције 2.000 војника из Саудијске Арабије и њених заливских савезника.

Млака реакција Обамине владе била је сушта супротност њеним отровним и ватреним осудама сличних удара на демонстранте у Сирији и Либији. Број погинулих у првим бахреинским демонстрацијама, као и током следећих месеци је био релативно скроман: процењује се да их је било између 60 и 100. Али, становништво Бахреина је врло мало – неких 1.235.000 људи. Ако се број погинулих мери према броју становника – онда их је у Бахреину можда било и више него у осталим државама Средњег Истока. Штавише, тај број мртвих и није једино мерило бруталности бахреинске монархије. Бахреинске снаге безбедности су похапсиле стотине противника режима, укључујући и домаће и стране новинаре који су се усудили да објаве извештаје са критиком владе. Амнести интернешенел и друге организације за људска права су забележиле и бројне случајеве мучења.

Упркос томе, реакција Вашингтона на репресију у Бахреину, па чак и на војну интервенцију под вођством Саудијске Арабије, била је изузетно блага. Уместо тога, Стејт департмент је као нешто “забрињавајуће” критиковао интервенцију “суседа” краљевине (под којом се, очигледно, подразумевају како Иран, тако и Саудијска Арабија), уз упозорење свим чиниоцима у региону да “не убацују сопствене планове” у сукобе између бахреинске монархије и њених противника. Такво америчко изједначавање односи се и на борбе у унутрашњости Бахреина. Уз упозоравање монархији да силовити наступ снага безбедности није прави одговор на захтеве за политичке и економске реформе, Стејт департмент је прекорио и упозорио опозицију: „Не смете користити силу. Треба да се вратите за преговарачки сто.“

Такав став моралног изједначавања је био у оштрој супротности са држањем САД према

Двоструки аршини Вашингтона

Пише: Тед Гален Карпенер
среда, 26 септембар 2012 07:06

немирима у Ирану, Сирији и Либији. У мају 2012. су ти двоструки аршини постали још очигледнији, када је Вашингтон – упркос добијеним поузданим извештајима о самовољним хапшењима и мучењима противника режима – најавио обнављање продаје оружја влади Бахреина. Мајкл Хејворт (Michael Hayworth), представник Амнести интернешенела каже: „Тврдња САД да се у Бахреину покушавају реформе су увреда бахреинским активистима који настављају да вапе и крваре за људска права.“

Убрзо се показало да су неосноване све наде које су званичници Обаине владе можда имали да ће бахреинска монархија постати бар нешто умеренија у понашању према противницима режима. У септембру је бахреински суд потврдио затворске пресуде тринаесторици истакнутих вођа опозиције (од којих су седморица осуђена на доживотни затвор), које је претходно, у јуну 2011, изрекао један специјални и тотално необјективни трибунал.

Ова непрекидна репресија и бруталност бахреинске владе ставља Вашингтон у врло неугодан положај. Очигледно је да америчко руководство придаје највећи значај томе да се очува главна лука америчке Пете флоте. Аналитичар Мајкл Рубин (Michael Rubin), који је “рођени јастреб” [\[1\]](#), то отворено признаје: „Домаћин америчке Пете флоте, Бахреин, јесте камен-темељац америчке регионалне стратегије. Обамина влада је у праву што је забринута да би збацивање бахреинске монархије довело до изгона интереса САД из те мале острвске државе.“ Осим тога, америчке вође су и сигурно сумњичаве због подршке Ирана бахреинским антирежимским фракцијама и забринуте око тога да би промена режима у Бахреину могла да ојача моћ и утицај Техерана.

Па ипак, неприкривени двоструки аршини Вашингтона су оптерећени и повеликим ризиком. Не само да је његова хипокризија запажена – и користи се [у пропагандне сврхе] – у шиитском Ирану, него и у Ираку који је већински шиитски, као и међу шиитским становништвом Сирије и Либана. А – не би било згорег и упитати се и о реакцији у шиитској мањини Саудијске Арабије.

Стална америчка подршка бахреинској монархији доноси са собом Америци две врсте

Двоструки аршини Вашингтона

Пише: Тед Гален Карпенгер
среда, 26 септембар 2012 07:06

ризика. Један аспект је да њени упадљиви двоструки аршини само јачају циничне погледе становника Средњег Истока и оних који су још даље од њега – да Америка штити и заступа демократију и слободе човека једино онда када то одговара опипљивијим интересима Вашингтона.

Друга опасност је да Америка тако постаје све дубље уплетена у прастари сукоб шиитске и сунитске гране ислама. Мешање Вашингтона у проблеме у Сирији изазива сличне забринутости – а потенцијал да ситуација у Сирији и Бахреину доведу до озбиљне штете по Америку је врло висок.

Проблем Бахреина неће ишчезнути сам од себе. Влада краља Хамада, уз подршку својих саудијских заштитника изгледа одлучна да задржи власт без обзира на степен бруталности који за то буде неопходан, док шиитска већина постаје све немирнија и огорченија под таквом аутократском и дискриминаторском владавином.

Бахреинска главобоља Вашингтона се неће смањити – она прети да се само погоршава.

Са енглеског посрбио: **Василије Клефтакис**

---

[1] [прим ВК]: Заинтересовани могу наћи његове карактеристике на Википедији: http://en.wikipedia.org/wiki/Michael_Rubin
. Оне говоре саме за себе.